

Կոմերցիոն Նշանակության Բնակավայրերի Մաքրման և Ախտահանման Ուղեցույց

Կապիկի ծաղիկը տարածվում է մարդկանց միջև վարակիչ ցանի, մարմնի հեղուկների հետ անմիջական շփման կամ շնչառական արտազատուկների միջոցով՝ երկարատև, դեմ առ դեմ շփման ընթացքում: Հայտնի է, որ ցանային համախտանիշներով ուղեկցվող վիրուսները՝ պոքսվիրուսները (օրինակ՝ կապիկի ծաղիկի վիրուսը) դիմացկուն են և կարող են գոյատևել սպիտակեղենի, հագուստի և շրջակա միջավայրի մակերեսների վրա՝ հատկապես մուգ, զով և ցածր խոնավության պայմաններում: Ուսումնասիրություններից մեկի շրջանակներում ուսումնասիրությունն իրականացնողները հայտնաբերել են կենդանի վիրուս հիվանդի՝ տանը չբնակվելուց 15 օր անց: Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ սերտորեն փոխկապակցված այլ օրթոպոքսվիրուսները կարող են գոյատևել տնային միջավայրերում շաբաթներ կամ ամիսներ շարունակ: Ծակոտկեն նյութերը (անկողնային պարազաներ, հագուստ և այլն) կարող են կրել կենդանի վիրուսներ ավելի երկար ժամանակ, քան ոչ ծակոտկեն (պլաստմասսա, ապակի, մետաղ) մակերեսները:

Օրթոպոքսվիրուսները շատ զգայուն են ուլտրամանուշակագույն լույսի նկատմամբ: Չնայած օրթոպոքսվիրուսների՝ շրջակա միջավայրում գոյությունը պահպանելու ունակությանը, դրանք նաև զգայուն են բազմաթիվ ախտահանիչների նկատմամբ, և խորհուրդ է տրվում ախտահանել բոլոր այն տարածքները (ինչպիսիք են տունը և փոխադրամիջոցը), որտեղ կապիկի ծաղիկով հիվանդը ժամանակ է անցկացրել, ինչպես նաև այն իրերը, որոնք համարվում են հնարավոր աղտոտված:

Կոմերցիոն բնակավայրերը, որտեղ բնակվում են մարդիկ, որտեղ կապիկի ծաղիկով վարակված անձը կարող է մնալ, կարող են քայլեր ձեռնարկել՝ նվազեցնելու վիրուսի փոխանցման վտանգը մյուս մարդկանց և աշխատակիցներին: Անձնակազմի անդամները չպետք է մտնեն սենյակ, քանի դեռ անձը չի մեկուսացվել, եթե արտակարգ իրավիճակ չէ: Մաքրումը և ախտահանումը պետք է կատարվեն անձի հեռանալուց հետո:

Այս հիմնական քայլերը ներառում են՝

- Ձեռքերի պատշաճ հիգիենա
- Անձնական Պաշտպանիչ Հանդերձանքի (PPE) օգտագործում
- Պատշաճ մաքրում և ախտահանում
- Թափոնների պատշաճ հեռացում

Ձեռքերի Հիգիենա

- Աշխատակիցները պետք է խստորեն պահպանեն ձեռքերի հիգիենան (այսինքն՝ լվանալ ձեռքերը օճառով և ջրով կամ օգտագործեն ալկոհոլային հիմքով ձեռքի քսուք) նախքան մտնելը սենյակ, որտեղ անձը մեկուսացված է կամ մեկուսացվել է, և դրանից հետո, այն հագուստի, սպիտակեղենի կամ շրջակա միջավայրի մակերեսների հետ շփվելուց հետո (օրինակ՝ սեղանների մակերեսներ, զուգարանի նստատեղեր), որոնք կարող են շփում ունենալ վնասված հատվածի հետ, և PPE հանելուց հետո:

Անձնական Պաշտպանիչ Հագուստ (PPE).

Անձնակազմը պետք է առնվազն կրի մեկանգամյա օգտագործման բժշկական ձեռնոցներ և շնչառական (օրինակ՝ N95) կամ դեմքը լավ գրկող դիմակ, ինչպես նաև մեկանգամյա օգտագործման հագուստ՝ միաժամանակ մաքրելով և ախտահանելով այն տարածքը, որտեղ մեկուսացված է կամ մեկուսացվել է որևէ անձ: Ձեռքերի հիգիենան պետք է կատարվի մինչև PPE հագնելը և PPE-ը հանելուց հետո:

Խնդրում ենք այցելել [PDF](#) -ի հղումը՝ տեսանյութի համար, որը ներկայացնում է, թե ինչպես [հագնել \(don\)](#) և [հանել \(doff\) PPE-ն](#):

Աշխատակիցները պետք է ձեռքի տակ և պատրաստ ունենան մաքրման և ախտահանման բոլոր նյութերը, որպեսզի ստիպված չլինեն մի քանի անգամ մտնել սենյակ և դուրս գալ և նվազագույնի հասցնեն խաչաձև աղտոտումը:

Մաքրում և ախտահանում.

Վիրուսի տարածման վտանգը նվազեցնելու համար մաքրեք և ախտահանեք հետևյալ հաջորդականությամբ.

1. Ընդհանուր թափոնների հավաքում

- a. Հավաքեք և ամուր կապվող տոպրակի մեջ պահեք բոլոր աղտոտված թափոնները, ինչպիսիք են վիրակապերը, թղթե սրբիչները, սննդի տուփերը և ընդհանուր աղբը:

2. Լվացք

- a. Հավաքեք աղտոտված հագուստը և սպիտակեղենը, նախքան սենյակում որևէ այլ իր մաքրելը: Մի՛ թափահարեք սպիտակեղենը, քանի որ դա կարող է տարածել վարակիչ մասնիկներ:
- b. Լվացքը չպետք է խառնվի մյուս հյուրերի լվացքի հետ
- c. Խոսափեք աղտոտված լվացքը թափահարելուց, քանի որ դա կարող է տարածել վարակիչ մասնիկներ:
- d. Լվացեք սովորական լվացքի մեքենայում լվացող միջոցներով՝ հետևելով պիտակի հրահանգներին: Կարող են օգտագործվել լվացքի ախտահանիչներ, սակայն դրանք անհրաժեշտ չեն:

3. Կոշտ մակերեսներ և կենցաղային այլ իրեր

- a. Մաքրեք և ախտահանեք հաճախակի հպման կոշտ մակերեսները Շրջակա Միջավայրի Պաշտպանության Գործակալության (EPA) ցանկում գրանցված ախտահանիչներով ([Disinfectants for Emerging Viral Pathogens: List Q](#))՝ համաձայն արտադրողի ցուցումների: Սա ներառում է հաճախակի հպման մակերեսները, ինչպիսիք են սեղանները, խոհանոցային և բաղնիքի կահույքի մակերեսները, դռների բռնակները, զուգարանակոնքի բռնակները, ծորակները, լոյսի անջատիչները և հատակը:
- b. Նախընտրելի են խոնավ մաքրման տարբերակները, ինչպիսիք են ախտահանող թաց անձեռոցիկները, ցողիչները և հատակի խոնավ մաքրումը
- c. Ընդգրկեք սառնարանների, սառցախցիկների և այլ սարքերի ներքին մակերեսները, պահարանների ներսի տարածքները կամ դարակները, եթե դրանց դիպչել է կապիկի ծաղիկով հիվանդ անձը:
- d. Կեղտոտ ափսեսները և սպասքը լվացեք աման լվացող մեքենայում՝ լվացող միջոցներով և տաք ջրով, կամ ձեռքով՝ տաք ջրով և սպասքի օճառով:
- e. Չոր միջոցներով փոշին մի վերցրեք և մի ավելեք, քանի որ դրանք կարող են տարածել վարակիչ մասնիկներ:

4. Պաստառապատված կահույք, գորգեր և այլ փափուկ կահույք

- a. Եթե կապիկի ծաղիկով հիվանդ անձը անմիջական մաշկային շփում է ունեցել փափուկ կահույքի հետ և/կամ ցանային հատվածից հեղուկի չափից դուրս արտահոսք է եղել փափուկ կահույքի վրա, ինչպիսիք են պաստառապատ կահույքը, գորգերը, ծածկոցները և ներթևակները, կարելի է դիտարկել գոլորշիով մաքրումը:
- b. Եթե կապիկի ծաղիկով հիվանդ անձը նվազագույն շփում է ունեցել փափուկ կահույքի հետ, ապա ախտահանեք մակերեսը համապատասխան մակերեսային ախտահանիչով:
- c. Փոշեկուլով մաքրումն ընդունելի է բարձր արդյունավետությամբ օդային զտիչով տարբերակով: Եթե դա հասանելի չէ, հավաստիացեք, որ փոշեկուլով մաքրող անձը կրում է դեմքը լավ գրկող դիմակ կամ շնչառական սարք (respirator):
- d. Ներթևակը պաշտպանելու համար խորհուրդ ենք տալիս օգտագործել անջրանցիկ պաշտպանիչներ, որոնք մաքրվում են հյուրերից առաջ և հետո:

5. Թափոնների հեռացում

- a. Աղտոտված թափոնների հեռացումը պետք է շարունակվի բնականոն կերպով: Աղտոտված թափոնները (օրինակ՝ ձեռնոցներ, վիրակապեր, մաքրող միջոցներ) հեռացնելու համար խորհուրդ է տրվում սենյակում օգտագործել աղտոտված իրերի համար առանձնացված աղբի տարա՝ հեռացվող տոպրակ/ ներդիրով:

Մաքրման Ստուգաթերթիկ – կատարվում է հետևյալ հաջորդականությամբ

Կատարված է	Գործողություն
Այո ☐ Ոչ ☐	<p>Նախքան սենյակ մտնելը ձեռքերի հիգիենայի գործողություններ և Անձնական Պաշտպանիչ Հագուստի կրում</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մեկանգամյա օգտագործման բժշկական ձեռնոցներ • Մեկանգամյա օգտագործման հագուստ • Շնչառական դիմակ (respirator) կամ դեմքը լավ գրկող դիմակ
Այո ☐ Ոչ ☐	<p>Ընդհանուր Թափոնների հավաքում</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հավաքել բոլոր կոշտ թափոնները, մեկանգամյա օգտագործման իրերը, ներառյալ հիգիենայի պարագաները և ընդհանուր աղբը և տեղավորել փակ պլաստմասսե տոպրակի մեջ՝ հեռացնելու համար:
Այո ☐ Ոչ ☐	<p>Լվացք</p> <ul style="list-style-type: none"> • Նախքան սենյակում որևէ այլ բան մաքրելը հավաքել աղտոտված հագուստը և սպիտակեղենը: Տեղադրել դրանք լվացքի մեկանգամյա օգտագործման կամ մաքուր տոպրակի մեջ: • Առանձին պահել մյուս հյուրերի լվացքից
Այո ☐ Ոչ ☐	<p>Մաքրել և ախտահանել կոշտ մակերեսները և կենցաղային մյուս իրերը</p> <ul style="list-style-type: none"> • Մաքրել և ախտահանել հաճախակի հպման մակերեսները, ինչպիսիք են՝ <ul style="list-style-type: none"> ○ Սեղանները ○ Խոհանոցային և բաղնիքի կահույքի մակերեսները ○ Դռների բռնակները ○ Չուգարանակոնքի բռնակները ○ Ծորակները ○ Լույսի անջատիչները ○ Հեռակառավարման սարքերը ○ Հատակը ○ Սառնարանը ○ Սառցարանը ○ Դարակները • Կեղտոտ ափսեները և սպասքը լվանալ աման լվացող մեքենայում՝ լվացող միջոցներով և տաք ջրով, կամ ձեռքով՝ տաք ջրով և սպասքի օճառով:
Այո ☐ Ոչ ☐	<p>Մաքրել պաստառապատ կահույքը, գորգը և այլ փափուկ կահույքը</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ախտահանել մակերեսը համապատասխան ախտահանիչով <ul style="list-style-type: none"> ○ Բազմոց ○ Բարձեր ○ Գորգ ○ Ծածկոց ○ Ներթնակ

Այո ☐ Ոչ ☐	Թափոնների հեռացում <ul style="list-style-type: none"> • Բոլոր թափոնները տեղադրել առանձնացված աղբարկղերում, որոնք ունեն հեռացվող տոպրակ/ ներդիր, և հեռացնել թափոնների հետ վարվելու կանոնավոր արձանագրություններին համապատասխան:
Այո ☐ Ոչ ☐	Անձնական Պաշտպանիչ Հանդերձանքի (PPE) հեռացում և ձեռքերի հիգիենա <ul style="list-style-type: none"> • Հեռացնել և տեղադրել PPE-ն հատուկ, առանձնացված աղբի տարայում:
Այո ☐ Ոչ ☐	Հագնել նոր մեկանգամյա օգտագործման բժշկական ձեռնոցներ և ախտահանել մաքրման սայլակը նախքան հաջորդ սենյակ տեղափոխվելը

Հղում՝ [CDC-ի՝ Տների և Ոչ-Առողջապահական Հաստատությունների Ախտահանում \(Հունիսի 6, 2022\)](#)

